

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Το ενυδρείο του ... εκπαιδευτικού διαλόγου»

Συγγραφή: ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΜΠΙΛΛΑ

Εφαρμογή: ANNA ΤΡΙΓΚΑΤΖΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρά Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Το ενυδρείο του ... εκπαιδευτικού διαλόγου

Εφαρμογή σεναρίου

Άννα Τρίγκατζη

Δημιουργία σεναρίου

Πολυξένη Μπίλλα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Γενικό Λύκειο Μεταμόρφωσης

Χρονολογία

Από 18-03-2015 έως 23-04-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Έκφραση-Έκθεση», τεύχος Α΄, Γενικό Λύκειο, ενότητα «Ο λόγος» - «Π. Διάλογος.

1. Διάλογος. Η σχέση του λόγου με το σώμα, το χρόνο και το χώρο» - 2.

Προϋποθέσεις για την επιτυχία ενός διαλόγου / μιας συνομιλίας», σσ. 110-112

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής,

II. Εικονικός χώρος: wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Στη σχολική μονάδα υπήρχε διαθέσιμο εργαστήριο Η/Υ με σταθμούς εργασίας με δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο, καθώς και λάπτοπ για την πραγματοποίηση της πρώτης φάσης διάρκειας μίας διδακτικής ώρας. Υπήρχε επίσης εξοικείωση των μαθητών με την ομαδοκεντρική διδασκαλία, την εφαρμογή wiki του web 2.0 και τη χρήση επεξεργαστή κειμένου, αλλά όχι συγκεκριμένα του pdf. Επίσης διαπιστώθηκαν αρκετά τεχνικά προβλήματα, καθώς οι σταθμοί εργασίας, αλλά και τα λάπτοπ δεν διέθεταν τα κατάλληλα προγράμματα που θα καθιστούσαν δυνατή τη χρήση των εργαλείων του pdf. Η εξοικείωση του εκπαιδευτικού με την τεχνική «Fishbowl», γνωστή και ως «ενυδρείο» ή «μέσα κύκλος-έξω κύκλος» αποκτήθηκε κατά τη διαδικασία της εφαρμογής του σεναρίου, ενώ οι μαθητές ανταποκρίθηκαν χωρίς πρόβλημα στις απαιτήσεις της τεχνικής αυτής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Πολυξένη Μπίλλα, Το... ενυδρείο του εκπαιδευτικού διαλόγου, Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου, 2014.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κατά τη μαθησιακή διαδικασία εξυπηρετήθηκε ο διττός στόχος, όπως προσδιορίζεται από το εκπαιδευτικό σενάριο: η διερεύνηση της σημασίας του εκπαιδευτικού διαλόγου και ο προσδιορισμός των προϋποθέσεων ενός εποικοδομητικού διαλόγου. Οι μαθητές χωρισμένοι σε έξι ομάδες και δώδεκα υπο-ομάδες των δύο ατόμων

κατέβασαν από την εφαρμογή του web 2.0 wiki τα τροποποιημένα φύλλα εργασίας (βλ. παρακάτω) χρησιμοποιώντας τους κωδικούς που είχαν από εφαρμογή προηγούμενου σεναρίου, μελέτησαν κειμενικό υλικό αναρτημένο στο wiki (βλ. φωτογραφία στα τεκμήρια), διεκπεραίωσαν (όχι στο σύνολό τους) με αρκετά τεχνικά κωλύματα τις διερευνητικές εργασίες, όπως προσδιορίζονταν από τα φύλλα εργασίας. Λόγω των τεχνικών προβλημάτων που προέκυψαν οι περισσότερες ομάδες αναγκάστηκαν να επαναλάβουν τη διαδικασία, ενώ κάποιες επέδειξαν αμέλεια και δεν ολοκλήρωσαν την εργασία τους.

Σε δεύτερη φάση οι ομάδες συμμετείχαν σε ομάδες συζήτησης που δημιουργήθηκαν με την τεχνική του «ενυδρείου». Μέσω αυτής αντάλλαξαν απόψεις για τη θεματική την οποία διερεύνησαν, αλλά και παρατήρησαν τον τρόπο και το κλίμα διεξαγωγής συζητήσεων, προκειμένου σε επίπεδο ολομέλειας να αξιολογήσουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τη διαδικασία του διαλόγου και τελικά να συνειδητοποιηθούν οι παράγοντες που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή ενός γόνιμου διαλόγου. Οι παράγοντες αυτοί, αν και επισημάνθηκαν, δεν συγκροτήθηκαν σε ενιαίο κείμενο, καθώς λόγω της καθυστέρησης που είχε σημειωθεί στην προηγούμενη φάση, δεν υπήρχε δυνατότητα διάθεσης άλλης διδακτικής ώρας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Οι μαθητές ενεπλάκησαν σε επίλυση προβλήματος λειτουργώντας ομαδοσυνεργατικά με τη μέθοδο project. Έγινε προσέγγιση της μάθησης βάσει των αρχών του κοινωνικού κονστрукτιβισμού, καθώς η γνώση συγκροτήθηκε σταδιακά μέσα από την αντιπαράθεση απόψεων και την ανατροφοδότηση στο πλαίσιο της ομάδας. Ο διάλογος δεν είχε αποκλειστικό στόχο την αξιολόγηση από τον διδάσκοντα, αντίθετα οι μαθητές αλληλεπιδρούσαν, ενημερώνονταν και προβληματίζονταν στο πλαίσιο της

τεχνικής του ενυδρείου, όπου οι ρόλοι αλλάζουν και οι παρατηρούμενοι γίνονται παρατηρητές.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Στόχος του παρόντος εκπαιδευτικού σεναρίου είναι οι μαθητές να προβληματιστούν και να σχηματίσουν άποψη με ομαδοσυνεργατικό τρόπο:

- για τους όρους διεξαγωγής του εκπαιδευτικού διαλόγου·
- για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της εναλλακτικής αλλά και της τυπικής μάθησης·
- για την αξία της αμφισβήτησης του λόγου του διδάσκοντα και για τις εκπαιδευτικές προοπτικές που ανοίγονται μέσα από αυτήν·

Επίσης μέσα από βιωματικές διεργασίες (τεχνική του ενυδρείου) και με ανταλλαγή απόψεων και διατύπωση επιχειρημάτων καλούνται:

- να αναπτύξουν τη δεξιότητα της συνεργασίας·
- να μάθουν να ακούν με προσοχή τους συνομιλητές τους και να συνδιαλέγονται·
- να συγκροτήσουν σύστημα αξιών που αφορούν τις προϋποθέσεις και τους όρους διεξαγωγής εποικοδομητικού διαλόγου (συμμετοχή, θάρρος της γνώμης, ελευθερία λόγου, σεβασμός, εκτίμηση του συνομιλητή, αυτοσυγκράτηση, έλλειψη εγωισμού, αρχομανίας, φανατισμού κλπ.)·
- να αποκτήσουν δημοκρατική παιδεία.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές μέσα από την προσέγγιση επιστημονικών κειμένων αναμένεται να ασκηθούν:

- στην κατανόηση κειμένου και της επιχειρηματολογίας που διατυπώνεται·
- στην επισήμανση της ζητούμενης πληροφορίας μέσα σε ένα κείμενο και την

ανασύνθεσή της·

- στη διατύπωση άποψης με επιχειρηματολογία τόσο σε επίπεδο γραπτού όσο και προφορικού λόγου.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές αναμένεται να:

- ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού λόγου στο πλαίσιο ανοιχτής συζήτησης (προφορικός-γλωσσικός γραμματισμός)·
- διατυπώσουν τις απόψεις και τα συμπεράσματά τους για τη σημασία και τις προϋποθέσεις του εποικοδομητικού διαλόγου (κριτικός γραμματισμός)·
- καλλιεργήσουν τη συνεργατικότητα μέσω της διαμαθητικής αλληλεπίδρασης (κοινωνικός γραμματισμός)·
- ασκηθούν στην αναζήτηση και επεξεργασία διαδικτυακών πηγών (νέοι γραμματισμοί)·
- ασκηθούν στην αξιοποίηση λογισμικών γενικής χρήσης, όπως ο επεξεργαστής κειμένου (νέοι γραμματισμοί).

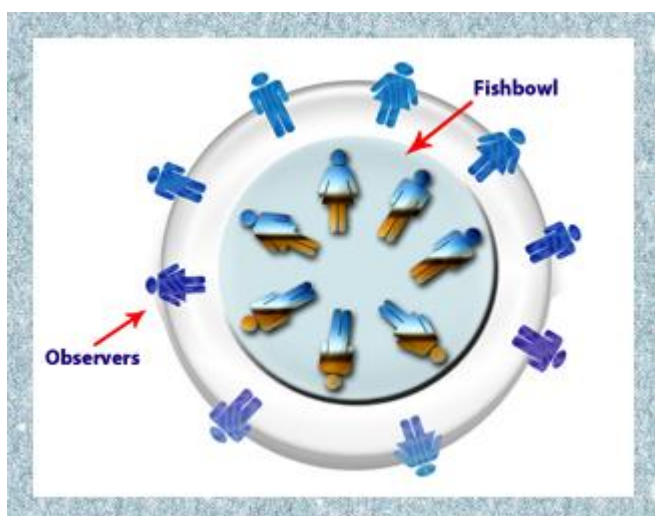
Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές που αξιοποιούνται είναι η διαθεματική συνεργασία, η μέθοδος project και η ομαδοκεντρική διδασκαλία. Οι μαθητές έχοντας χωριστεί σε ευρύτερες ομάδες διαβάζουν συγκεκριμένα διαδικτυακά κείμενα. Στη συνέχεια, αντλούν σε επίπεδο υπο-ομάδας από αυτά το υλικό της επικείμενης συζήτησης με την καθοδήγηση ερωτήσεων που περιλαμβάνονται στο φύλλο εργασίας της υπο-ομάδας τους. Σε δεύτερη φάση λαμβάνει χώρα η συζήτηση πάνω στα θέματα που έχουν προετοιμάσει: συνέρχονται στην αίθουσα διδασκαλίας και παίρνουν θέση στην ευρύτερη ομάδα τους βάσει της τεχνικής του ενυδρείου (για την τεχνική «fishbowl» βλ. σχήμα παρακάτω και Παυλίδου 2013: 43 και Καραλής 2007: 18-19). Σχηματίζονται δύο επάλληλοι κύκλοι βάσει των κειμένων που έχουν μελετήσει. Ο εξωτερικός κύκλος είναι οι παρατηρητές που κρατούν σημειώσεις σχετικά με το

περιεχόμενο και τη διαδικασία του διαλόγου που διεξάγεται στον εσωτερικό κύκλο. Στη συνέχεια οι ρόλοι αλλάζουν και οι παρατηρητές γίνονται παρατηρούμενοι. Συντονιστής σε κάθε κύκλο είναι ένα από τα μέλη της ομάδας και έτσι επιτυγχάνεται η ανάληψη πρωτοβουλίας και η αυτενέργεια από τους μαθητές. Στην τρίτη φάση, σε επίπεδο ολομέλειας, εξάγονται συμπεράσματα για την ποιότητα και τις προϋποθέσεις του διαλόγου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου είναι η ύλη του διδακτικού εγχειριδίου της Νεοελληνικής Γλώσσας της Α΄ Λυκείου που περιλαμβάνει τη συζήτηση για τον διάλογο και τις προϋποθέσεις του, αλλά και ο προβληματισμός για την αντίφαση μεταξύ των σύγχρονων μοντέλων μάθησης που προωθούν τους νέους γραμματισμούς (συνεργασία, ομαδικότητα, μαθητοκεντρική μάθηση) και ενός εξεταστικού συστήματος που ακολουθεί το παλιό μοντέλο της ατομικής επίδοσης και αξιολόγησης. Μέσα από τη συνεργασία και τη συζήτηση σε επίπεδο ομάδας οι μαθητές συνειδητοποιούν βιωματικά την αξία του διαλόγου, αλλά και τον

προβληματισμό γύρω από το παραδοσιακό και το εναλλακτικό μοντέλο διδασκαλίας που αποτελεί και το αντικείμενο συζήτησής τους.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Όπως προσδιορίζεται από το σενάριο, το περιεχόμενό του συνδέεται με την ύλη του σχολικού εγχειριδίου της «Έκφρασης-Έκθεσης» για την Α΄ Λυκείου και συγκεκριμένα με την ενότητα «Ο λόγος» - «Π. Διάλογος. 1. Διάλογος. Η σχέση του λόγου με το σώμα, το χρόνο και το χώρο» - 2. Προϋποθέσεις για την επιτυχία ενός διαλόγου / μιας συνομιλίας», σσ. 110-112. Επίσης, ανταποκρίνεται στο Π. Σ. της Νεοελληνικής Γλώσσας για την ίδια τάξη, που εστιάζει σε πρακτικές κατά τις οποίες «οι μαθητές και οι μαθήτριες δεν καλούνται απλώς να μάθουν μια “νέα ύλη”, αλλά τους ζητείται να είναι πρωταγωνιστές και πρωταγωνίστριες στη διερεύνηση ποικίλων κοινωνικών, πολιτισμικών, γλωσσικών κ.λπ. ζητημάτων και προβλημάτων» (Π. Σ. 2011: 21055).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ως πρακτική γραμματισμού. Οι μαθητές μελετούν διαδικτυακά κείμενα και χρησιμοποιώντας τα εργαλεία του επεξεργαστή κειμένων κρατάνε σημειώσεις και αναδιατυπώνουν τις απόψεις που εκφράζονται μέσα από τη συνεργατική διαδικασία στο πλαίσιο της ομάδας. Λειτουργώντας ως συν-αναγνώστες και συν-συγγραφείς, αναπτύσσουν μια «διερευνητική συνομιλία» μέσω της οποίας καταλήγουν «κατόπιν κριτικής αξιολόγησης» στην «παραγωγή νέας ομαδικής γνώσης που βασίζεται στη λογική τεκμηρίωση και μπορεί να τεθεί ανά πάσα στιγμή υπό κριτική διαπραγμάτευση» (Παυλίδου 2013: 18)

Κείμενα

[Τράπεζα Θεμάτων για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα Α΄ Ημερήσιου Γενικού Λυκείου \(2014-15\)](#) [08.01.2015]:

- Γ. Μπασλής, «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]», *Εισαγωγή στη διδασκαλία της γλώσσας. Μια σύγχρονη ολιστική και επικοινωνιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Νεφέλη, 2006, σσ. 128-129 (διασκευή). [Θέματα 5538, 5544, 5548, 5552]
- Ν. Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...», *Γλώσσα και σύγχρονη (πρωτο)σχολική εκπαίδευση: Επίκαιρες προκλήσεις και προοπτικές*. Αθήνα: Gutenberg, 2013, σσ. 120-168 (διασκευή). [Θέματα 6606, 6609, 6611]

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η συνάντηση

Την **Τετάρτη 18/3** κατά την **πρώτη διδακτική ώρα** ξεκινήσαμε με το τμήμα Α5 το σενάριο της κας Μπίλλα «Το ενυδρείο του εκπαιδευτικού διαλόγου». Η συνάντηση έγινε στο εργαστήριο υπολογιστών και διήρκεσε μία ώρα, ώρα Λογοτεχνίας κανονικά, καθώς στο καθορισμένο για τη Γλώσσα δίωρο της Πέμπτης η αίθουσα υπολογιστών είναι κατειλημμένη από τους καθηγητές της Πληροφορικής και απαιτείται συνεννόηση, για να μου την παραχωρούν. Τα παιδιά – 24 συνολικά – κάθισαν σε ομάδες των τεσσάρων, όπως τους είχα ζητήσει από την προηγούμενη μέρα, και χωρίστηκαν σε δύο υπο-ομάδες (δύο άτομα στην κάθε υπο-ομάδα) με διαφορετικό τερματικό για την καθεμιά. Συνολικά έτσι δημιουργήθηκαν δώδεκα υπο-ομάδες (έξι για κάθε φύλλο εργασίας). Για λόγους ευκολίας τα δώδεκα φύλλα εργασίας καθώς και τα δύο κείμενα της τράπεζας θεμάτων τα είχα ανεβάσει ελαφρώς παραλλαγμένα στο wiki μου μέσα σε ειδικό φάκελο με τον τίτλο του σεναρίου (βλ. Συνοδευτικό υλικό) και εκεί τα αναζήτησαν τα παιδιά. Συναντήσαμε ωστόσο αρκετά προβλήματα τεχνικής φύσεως: το σημαντικότερο ήταν πως το λειτουργικό έχει πρόσφατα αλλάξει σε Ubuntu, γιατί οι υπολογιστές είναι παλιοί και δεν σηκώνουν τα καινούργια Windows. Προσωπικά αγνοούσα παντελώς τη λειτουργία του συγκεκριμένου λειτουργικού, για την εγκατάσταση του οποίου είχα ενημερωθεί μόλις

την προηγούμενη μέρα λίγο πριν μπω στην αίθουσα υπολογιστών για εφαρμογή σεναρίου με τη Β΄ Λυκείου. Ανακαλύψαμε, λοιπόν, πως το Ubuntu δεν εμφανίζει τη γραμμή εργαλείων του pdf και έτσι τα παιδιά δεν μπορούσαν να υπογραμμίσουν ή να κρατήσουν σημειώσεις ηλεκτρονικά. Στη συνέχεια προσπαθήσαμε να δουλέψουμε με λάπτοπ, αλλά τα λάπτοπ δεν άνοιγαν τα φύλλα εργασίας που ήταν αποθηκευμένα σε μορφή docx, θα έπρεπε να τα έχω αποθηκεύσει σε μορφή doc. Είπα στα παιδιά που είχαν λάπτοπ να διαβάσουν απλώς το κείμενο, ενώ στις υπο-ομάδες που δούλευαν με pc να κρατήσουν σημειώσεις μεταφέροντας το κείμενο σε ένα αρχείο doc και να το αναρτήσουν στον φάκελο της υπο-ομάδας τους στο wiki. Αυτό βέβαια απαιτούσε πρόσθετη εργασία, ώστε να επαναφέρουν τη μορφοποίηση του pdf της τράπεζας θεμάτων, οπότε ουσιαστικά η διδακτική ώρα τελείωσε. Στη συνέχεια ο συνάδελφος της Πληροφορικής κάνοντας μια αναζήτηση στο διαδίκτυο με ενημέρωσε πως τα ubuntu δεν υποστηρίζουν τα αρχεία pdf. Καθώς δεν είχα τότε υπόψη μου το πρόγραμμα xournal, του ζήτησα να περάσει τα windows 2007 στα λάπτοπ και να επαναφέρει το λειτουργικό των windows σε κάποια pc, ώστε να εμφανίζεται η γραμμή εργαλείων των pdf και να επαναλάβουμε την άσκηση κατά την επόμενη συνάντηση, η οποία θα πραγματοποιούνταν τη μεθεπόμενη εβδομάδα λόγω των εκδρομών και αργιών που μεσολαβούσαν.

2η συνάντηση

Τη **Δευτέρα 30/3** – έχοντας επιστρέψει την Παρασκευή από πολυήμερη εκπαιδευτική εκδρομή των προγραμμάτων του σχολείου μας – και κατά την **5η διδακτική ώρα** την οποία μου είχε παραχωρήσει συνάδελφος, μπήκαμε ξανά στην Αίθουσα των Υπολογιστών, ώστε να επαναλάβουμε την άσκηση. Ο συνάδελφος της Πληροφορικής είχε όντως περάσει τα windows 2007 στα λάπτοπ και είχε επαναφέρει το λειτουργικό των windows επιλεκτικά σε κάποια pc. Ωστόσο και πάλι δεν άνοιγε η γραμμή εργαλείων στα αρχεία pdf. Ουσιαστικά ελάχιστη πρόοδο κάναμε και σε αυτή τη συνάντηση. Στο τέλος των διδακτικών ωρών καθίσαμε με τον συνάδελφο, για να

εντοπίσουμε μαζί το πρόβλημα. Διαπιστώθηκε ότι δεν είχε εγκατασταθεί το πρόγραμμα Foxit Reader που «διαβάζει» τα pdf και ανέλαβε να το κάνει. Στο μεταξύ και για να μην τον πιέσω χρονικά, στο δίωρο της Γλώσσας την Πέμπτη 2/4 επέστρεψα στο σχολικό εγχειρίδιο και τα θέματα προς συζήτηση και ανέβαλα την εφαρμογή του σεναρίου για μετά τις διακοπές του Πάσχα.

3η συνάντηση

Την **Τετάρτη 22/4** χρησιμοποίησα την **1η ώρα** της Λογοτεχνίας και ζήτησα τη **2η ώρα** από συνάδελφο και έτσι καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε δίωρη συνάντηση στην Αίθουσα Υπολογιστών. Στα τερματικά που είχαν windows είχε εγκατασταθεί το πρόγραμμα Foxit Reader, ωστόσο σε τουλάχιστον τρία, εξακολουθούσε να μην ανοίγει η γραμμή εργαλείων του pdf, ενώ γνώριζα ότι σε δύο λάπτοπ δεν είχε καταστεί δυνατόν να κατέβει το πρόγραμμα. Επίσης το τερματικό που ανήκει στον server και που αναγκαστικά χρησιμοποιούσαμε δεν είχε ελληνική γραμματοσειρά ή τουλάχιστον δεν μπόρεσε η υπο-ομάδα (Δβ) να την εφαρμόσει, ενώ ένα άλλο τερματικό δεν λειτουργούσε καθόλου (Ββ). Τελικά, ένας μαθητής βρήκε τρόπο να ανοίγει το αρχείο pdf μέσα από το πρόγραμμα του Foxit Reader και του ζήτησα να βοηθήσει και τις άλλες ομάδες που είχαν αντίστοιχο πρόβλημα. Γενικά και με δώδεκα υπο-ομάδες δεν μπορούσα να κάνω και πολλά παρά να τρέχω από ομάδα σε ομάδα, για να προσπαθώ να λύσω τεχνικά προβλήματα, εφόσον δεν υπήρχε καθηγητής της Πληροφορικής διαθέσιμος εκείνη την ώρα, ή να προτείνω εναλλακτικές. Αργότερα, επεξεργαζόμενη το πρόβλημα εν ηρεμία, συνειδητοποίησα ότι στα συγκεκριμένα τερματικά ή και λάπτοπ, το Foxit Reader, αν και είχε εγκατασταθεί, δεν είχε οριστεί ως default. Ωστόσο, δεν μπορούσα να διαθέσω άλλη ώρα, έπρεπε να προχωρήσω στην επόμενη φάση του σεναρίου, καθώς είχα αρκετά καθυστερήσει όσον αφορά την ύλη.

Οι ομάδες είχαν, ωστόσο, καταφέρει στο μεγαλύτερο ποσοστό να επεξεργαστούν τα ερωτήματα του φύλλου εργασίας είτε χρησιμοποιώντας τις

γραμμές εργαλείων του word είτε του pdf (βλ. εργασίες στα τεκμήρια). Βέβαια, θα πρέπει να επισημάνω την αδυναμία συγκέντρωσης του συγκεκριμένου τμήματος, τις πολλές ελλείψεις σε επίπεδο ύλης, την αξιοσημείωτη αδιαφορία και απάθεια καθώς και την παρουσία τριών φυσικώς αδυνάτων, όπως επίσης και τις απουσίες λόγω ασθενιών ή προβών κατά την περίοδο αυτή. Τα αναφέρω αυτά, για να εξηγήσω την αδυναμία κατανόησης εκ μέρους τους των οδηγιών του φύλλου εργασίας, παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις μου, με αποτέλεσμα δύο υπο-ομάδες (Δα και ΣΤα) να απαντήσουν στα ερωτήματα της τράπεζας θεμάτων αντί ή μαζί με τα ερωτήματα του φύλλου εργασίας. Επίσης δύο υπο-ομάδες (Εα και Βα) αντί να αναρτήσουν στο wiki, όπως τους είχε ζητηθεί, άφησαν τις εργασίες, τις οποίες είχα παρακολουθήσει κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας τους, στο λάπτοπ και τα απενεργοποίησαν με το που χτύπησε το κουδούνι χωρίς να με ενημερώσουν, χωρίς να θυμούνται σε ποιο λάπτοπ είχαν εργαστεί και ενδεχομένως χωρίς να τις έχουν αποθηκεύσει σωστά, γιατί, όταν τις αναζήτησα σε όλα τα λάπτοπ ένα προς ένα, δεν τις βρήκα. Στο wiki πάλι βρήκα αναρτημένο το exe του Foxit Reader από μία ομάδα, ενώ από άλλη το φύλλο εργασίας της υπο-ομάδας τους χωρίς την εργασία.

Η συζήτηση του Ενυδρείου έπρεπε αναγκαστικά να ολοκληρωθεί στο δίωρο της Γλώσσας την επόμενη ημέρα, οπότε δεν είχα πολλά περιθώρια: Διόρθωσα τις εργασίες τους συμπληρώνοντας τις υπογραμμίσεις ή γράφοντας από κάτω από το φύλλο εργασίας της παρατηρήσεις μου (βλ. τις εργασίες στα τεκμήρια) και κατάρτισα δύο θεματολόγια, ένα για κάθε κύκλο συζήτησης (βλ. trigatzi3 στα τεκμήρια). Μέσα στις εβδομάδες που απόμεναν επανειλημμένα ζήτησα από τις υπο-ομάδες (Εα, Ββ, Δβ και Στα) που δεν είχαν αναρτήσει εργασία να το κάνουν, αλλά αυτό δεν έγινε. Την **Πέμπτη 7/5**, τελευταία μέρα των μαθημάτων με το συγκεκριμένο τμήμα, δύο υπο-ομάδες (Εα και Ββ) μου ζήτησαν να τις πάρω από άλλο μάθημα και να πάμε μαζί στην Αίθουσα των Υπολογιστών, για να ολοκληρώσουν την εργασία τους, όπως και έγινε, παρουσία μάλιστα δύο καθηγητών της Πληροφορικής που τύχαινε να παρευρίσκονται. Εκεί παρά του ότι ήμουν από πάνω τους αποκλειστικά, έπρεπε να

επεμβαίνω κάθε στιγμή να προλαβαίνω τεχνικά σφάλματα αποθήκευσης, ανάρτησης κλπ. πέραν των υποδείξεων επί του περιεχομένου ερωτήσεων ή κειμένου που δεν κατανοούσαν. Χρειάστηκε να επέμβει και ο συνάδελφος της Πληροφορικής, για να αποθηκεύσουν σωστά το αρχείο pdf με την υπογράμμισή τους, γιατί το κείμενο δεν είχε αποθηκευτεί σε αναγνώσιμη μορφή (περιλαμβάνεται στα τεκμήρια ως «εφθαρμένο»). Εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης η συγκεκριμένη ομάδα (Εα) δεν προχώρησε στην ορθή επεξεργασία του ερωτήματος, το οποίο είχε σε προηγούμενη συνάντηση παρανοήσει (αντί για την «τυπική» διδασκαλία επεσήμαινε τα πλεονεκτήματα της «εναλλακτικής», γιατί για αυτά τους έδινε στοιχεία το κείμενο).

4η Συνάντηση

Το δίωρο της **Πέμπτης 23/4** έλαβε χώρα στην αίθουσα διδασκαλίας η συζήτηση με την τεχνική του Ενυδρείου. Είχα ενημερώσει τα παιδιά για τον τρόπο διεξαγωγής της συζήτησης και κάποια είχαν προθυμοποιηθεί να με βοηθήσουν κατά το αμέσως προηγούμενο διάλειμμα. Διαμορφώσαμε, λοιπόν, τον χώρο με τις καρέκλες σε δύο επάλληλους κύκλους και στον εσωτερικό κάθισαν ανά τέσσερις οι ομάδες (Α, Γ, Ε) που είχαν επεξεργαστεί το 1ο φύλλο εργασίας με το κείμενο του Γ. Μπασλή, «Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη». Στον εξωτερικό κάθισαν οι ομάδες (Β, Δ, ΣΤ) που επεξεργάστηκαν το 2ο φύλλο εργασίας με το κείμενο της Ν. Τσιτσανούδη-Μαλλίδη, «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση... » (βλ. φωτό στα τεκμήρια). Ενημέρωσα τις ομάδες για τον ρόλο της καθεμιάς και ότι στη συνέχεια οι ρόλοι θα άλλαζαν. Ζήτησα από τον εξωτερικό κύκλο να πάρει ένα φύλλο χαρτί και να κρατάει σημειώσεις χωρίζοντας δύο στήλες: Η πρώτη θα αφορούσε το περιεχόμενο της συζήτησης (επιχειρηματολογία, δομή λόγου, γλώσσα), ενώ η δεύτερη τη διαδικασία και τους όρους της συζήτησης. Το ίδιο θα έκανα και εγώ. Επέλεξα να μην παίξω τον ρόλο της συντονίστριας, αλλά του παρατηρητή. Τον ρόλο του συντονιστή αναλάμβανε αντίστοιχα ένα από τα μέλη του μέσα κύκλου. Μοίρασα τα φύλλα εργασίας με τις παρατηρήσεις μου από κάτω στις ομάδες του

μέσα κύκλου, καθώς και τα κείμενα με την υπογράμμισή τους και ζήτησα να τους ρίξουν μια ματιά προτού ξεκινήσει η συζήτηση. Τέλος, μοίρασα τα φύλλα με τα ερωτήματα για κάθε ομάδα χωριστά και τα συγκεντρωτικά ερωτήματα που προέκυπταν για όλες τις ομάδες του μέσα κύκλου.

Βάσει αυτών των ερωτημάτων πορεύτηκε και η συντονίστρια του κύκλου: τα έθετε, έδινε τον λόγο, σχολίαζε και η ίδια με τη σειρά της και αποφάσιζε πότε θα προχωρούσε στην επόμενη ερώτηση. Η συζήτηση κράτησε το ενδιαφέρον και των δύο κύκλων, η φασαρία, οι αστεϊσμοί, οι μομφές και τα 'έξωθεν' σχόλια ήταν περιορισμένα, ενώ κατά γενική ομολογία οι συμμετέχοντες στη συζήτηση σεβάστηκαν τις προϋποθέσεις του διαλόγου, παίρνοντας και παραχωρώντας τον λόγο, ακούγοντας τα επιχειρήματα των συνομιλητών τους και προσπαθώντας να τα αντικρούσουν, όπου διαφωνούσαν. Τα ερωτήματα απαντήθηκαν ικανοποιητικά, αν και όσον αφορά τη διαφορά τυπικής και εναλλακτικής διδασκαλίας προσπάθησαν να την προσδιορίσουν με παραδείγματα από συγκεκριμένους διδάσκοντες που κάνουν πιο συμβατικό, τυπικό ή πιο διαλογικό μάθημα αντίστοιχα και όχι με αναφορά σε συγκεκριμένες μεθόδους, όπως τη μέθοδο project, τη βιωματική και την ομαδοσυνεργατική που γνωρίζουν ήδη από πρακτικές της σύγχρονης εκπαίδευσης.

Παρατήρησα ότι οι μαθητές που δεν συμμετείχαν ιδιαίτερα ή καθόλου στη συζήτηση ήταν είτε οι πιο ανταγωνιστικοί είτε οι πιο αδύναμοι (ένας, όταν του ζητήθηκε ο λόγος, τον παραχώρησε στην άλλη της υπο-ομάδας, η οποία ξεκίνησε και σταμάτησε αμέσως μετά από κάποιο απότομο σχόλιο, αν δεν κάνω λάθος). Αναδείχτηκε και ένα «κρυφό» ταλέντο που συνήθως δεν συμμετέχει στη διαδικασία του μαθήματος. Στη συνέχεια οι παρατηρητές του εξωτερικού κύκλου ανακοίνωσαν τις παρατηρήσεις που είχαν κάνει, οι οποίες ήταν συγκεκριμένες, αρκετά αναλυτικές και εν γένει θετικές, ιδιαίτερα για τη συντονίστρια του κύκλου, την επιχειρηματολογία και τη γλώσσα ορισμένων από τους συνομιλητές. Όσο δε αφορά τη γλώσσα, επισημαίνω το υψηλότερο υφολογικό επίπεδο που εν γένει χρησιμοποιούσαν, εξαιτίας του οποίου και το αμήχανο-χιουμοριστικό σχόλιο

(Μιλήστε Ελληνικά, δεν καταλαβαίνω τίποτα) ενός εκ των παρατηρητών, Έλληνα της ομογένειας. Το κυριότερο αρνητικό που επεσήμαιναν ήταν η μη καθολική συμμετοχή στον διάλογο και η επιφανειακότητα των επιχειρημάτων κάποιων συζητητών. Δύο παρατηρητές είχαν παρανοήσει, παρά τις επανειλημμένες διευκρινήσεις μου, και είχαν κρατήσει σημειώσεις από το περιεχόμενο της συζήτησης. Στο τέλος ανακοίνωσα και εγώ τις παρατηρήσεις μου, κάνοντας διευκρινίσεις, όπου θεωρούσα ότι δεν είχαν καλύψει το θέμα στην απάντησή τους.

Στη συνέχεια, οι ρόλοι άλλαξαν, ο εξωτερικός κύκλος κάθισε μέσα, μοιράστηκαν τα φύλλα εργασίας και τα κείμενα ανά υπο-ομάδα, καθώς και το φύλλο με τις ερωτήσεις προς συζήτηση. Η συντονίστρια αυτή τη φορά ήταν κάπως πιο αυταρχική, όπως επεσήμαναν κάποιοι από τους παρατηρητές, αλλά γενικά επιτέλεσε τον ρόλο της ικανοποιητικά. Στον κύκλο αυτό είχε σημειωθεί και το μεγαλύτερο κενό στην ολοκλήρωση και ανάρτηση των εργασιών τους στην προηγούμενη φάση, οπότε είχαν μικρή ανατροφοδότηση, ενώ δεν θυμούνταν τόσο καλά και το κείμενο. Περιορίστηκαν στο πρώτο μέρος του κειμένου που αφορά τον διάλογο με τον καθηγητή και φάνηκε ότι δεν είχαν κατανοήσει το επικοινωνιακό παιχνίδι καθηγητή-μαθητών. Στο σημείο αυτό παρενέβη δίνοντάς τους κάποια παραδείγματα, αλλά χτύπησε το κουδούνι και δεν προλάβαμε να κάνουμε τις αξιολογήσεις μας. Μάζεψα τα φύλλα αξιολόγησης απ' όλους τους μαθητές, ώστε να συλλέξω από αυτά τις αρχές που προκύπτουν για τον εποικοδομητικό διάλογο, και να τους τις μοιράσω, καθώς δεν θα είχαμε δυνατότητα να αφιερώσουμε άλλη διδακτική ώρα για τον σκοπό αυτό.

Γενικά, θεωρούν απαραίτητες προϋποθέσεις τη συμμετοχή όλων στον διάλογο, την καίρια επιχειρηματολογία, την παροχή παραδειγμάτων προς τεκμηρίωση, την κατανοητή γλώσσα, τη σοβαρότητα των τοποθετήσεων, τον σεβασμό του συνομιλητή και της διαδικασίας, τον ικανό συντονιστή που σέβεται τους συνομιλητές, θέτει τα ερωτήματα, δίνει τον λόγο αλλά και διευκρινίζει-σχολιάζει.

Από τον ρόλο του παρατηρητή ευχάριστα εκπλησσύμουν παρακολουθώντας το τμήμα να συγκεντρώνεται στη διαδικασία και να συμμετέχει με σοβαρότητα είτε στον ρόλο του συζητητή είτε στον ρόλο του παρατηρητή, χωρίς να απευθύνεται σε μένα για τη λύση των όποιων προβλημάτων ανέκυπταν, σχεδόν «αγνοώντας» την παρουσία μου.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.
4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη

βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στη θέση του συντάκτη του για την τυπική διαδικασία επικοινωνίας εκπαιδευτικού-μαθητή στην εκπαιδευτική καθημερινότητα.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Αα"**.

6. Να συντάξετε στο παρακάτω κενό διάστημα μία παράγραφο 60-80 λέξεων, στην οποία να προσδιορίσετε βάσει της εμπειρίας σας τον τύπο αυτής της επικοινωνίας, καθώς και τα μειονεκτήματά της. Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_Αα"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον **Φάκελο του 1ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική

Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.

2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».

3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στον **εναλλακτικό τρόπο επικοινωνίας στην τάξη** που προτείνει ο συντάκτης του.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο pdf στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Αβ"**

6. Να αναπτύξετε στο παρακάτω κενό διάστημα σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων, τη **θέση του συντάκτη για τον τύπο αυτό της επικοινωνίας**.

Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "Εργασία_Ομάδα_Αβ". Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.
8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον **Φάκελο του 1ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.

2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».

3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στη θέση του συντάκτη του για τον **ομαδοσυνεργατικό τρόπο εργασίας στην τάξη**.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο pdf στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Γα"**

6. Να συντάξετε στη συνέχεια μία παράγραφο 60-80 λέξεων, στην οποία να **τεκμηριώσετε τη σημασία των ομαδικών δραστηριοτήτων στην καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας ως κοινωνικής δεξιότητας**.

Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_Γα"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον **Φάκελο του 1ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στη **σημασία των ομαδικών δραστηριοτήτων στην τάξη**
5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο pdf στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Γβ"**
6. Ποια αποτελεί, κατά τον συντάκτη **βασική προϋπόθεση του συνεργατικού διαλόγου**; Να την αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων.
Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_Γβ"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.
8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον **Φάκελο του 1ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Ε

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική

Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
 .....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.

2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».

3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας **στη θέση του συντάκτη του για τον τυπικό τρόπο επικοινωνίας στην τάξη**.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο pdf στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Εα"**

6. Υπάρχουν, **κατά τη γνώμη σας, πλεονεκτήματα σε αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας;** Στο κενό διάστημα που ακολουθεί να αναφερθείτε σε αυτά σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων. Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "Εργασία_Ομάδα_Εα". Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.
8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του 1ου Φύλλου Εργασίας του wiki.

1ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΟΜΑΔΑ Ε

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «[Ο διάλογος και οι ομαδικές δραστηριότητες στην τάξη]».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β
Ονοματεπώνυμο μαθητών:

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **5538**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.
4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας **στα πλεονεκτήματα των ομαδικών δραστηριοτήτων στην τάξη**.
5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο pdf στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Εβ"**
6. **Ποια μειονεκτήματα θα μπορούσε να αναγνωρίσει κανείς σε αυτόν τον τρόπο εργασίας;** Στο κενό διάστημα που ακολουθεί να αναφερθείτε σε αυτά σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων. Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_Εβ"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του **1ου Φύλλου Εργασίας** του **wiki**.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στο «ενδιαφέρον που παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές».

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Βα"**

6. Στο κενό διάστημα που ακολουθεί να συντάξετε στη συνέχεια μία παράγραφο 60-80 λέξεων, στην οποία να προσδιορίσετε και αναλύσετε τις «κατάλληλες συνθήκες» για την εξέλιξη των μαθητών σε «επικοινωνιακά εύστοχους χρήστες της γλώσσας». Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_Βα"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις

απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.
4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στο «**ενδιαφέρον που παρουσιάζει η αντίκρουση του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές**».
5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "**Σημειώσεις_Ομάδα_Ββ**".
6. «Για την εκδήλωση αυτής της αμφισβήτησης προϋποτίθεται η ύπαρξη ενός «συνεργατικού περιβάλλοντος» στο οποίο ο εκπαιδευτικός δεν είναι

“γλωσσικός ηγεμόνας” των μαθητών, κάθε φορά που εκείνοι εκδηλώνουν μία διαφορετική άποψη για όσα συμβαίνουν στην τάξη ή έξω από αυτή». Να σχολιάσετε την παραπάνω θέση σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στο κενό διάστημα που ακολουθεί. Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "Εργασία_Ομάδα_Ββ". Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του 2ου Φύλλου Εργασίας του wiki.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...»

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνηνοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.

2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».

3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στη **σημασία του εκπαιδευτικού διαλόγου για τη γλωσσική καλλιέργεια των μαθητών**.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Δα"**

6. Να συντάξετε στο κενό διάστημα που ακολουθεί μία παράγραφο 60-80 λέξεων, στην οποία να προσδιορίζετε τους **τρόπους με τους οποίους, σύμφωνα με τη συντάκτρια, ο εκπαιδευτικός μπορεί να βελτιώσει το λεξιλόγιο των μαθητών**.

Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "Εργασία_Ομάδα_Δα". Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα δύο αρχεία (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του 2ου Φύλλου Εργασίας του wiki.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...»

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.
4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στη **σημασία του εκπαιδευτικού διαλόγου για τη γλωσσική καλλιέργεια των μαθητών**.
5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_Δβ"**
6. Να προσδιορίσετε στο κενό διάστημα που ακολουθεί σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων τις «προκλήσεις» στις οποίες χρειάζεται να ανταποκριθεί ο εκπαιδευτικός, προκειμένου να επιτύχει «εμβάθυνση του γλωσσικού μαθήματος». Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο "Εργασία_Ομάδα_Δβ". Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** του **wiki**.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Στ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνηνοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Α

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.

2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».

3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.

4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στο **περιεχόμενο και τους στόχους του «επικοινωνιακού παιχνιδιού»** μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_ΣΤα"**

6. Στο κενό διάστημα που ακολουθεί **αναφερθείτε σε παραδείγματα φράσεων που εσείς χρησιμοποιείτε** και που θα μπορούσαν να αποτελέσουν την **αφετηρία ενός «επικοινωνιακού παιχνιδιού»**, όπως το προσδιορίζει η συντάκτρια (60-80 λέξεις). Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_ΣΤα"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** του **wiki**.

2ο ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Στ

Αποστολή: Αποστολή σας είναι, αφού μελετήσετε το κείμενο και κρατήσετε σημειώσεις ηλεκτρονικά, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν. Τις απαντήσεις αυτές θα αξιοποιήσετε σε ανοιχτή συζήτηση που θα πραγματοποιηθεί στην επόμενη φάση.

Υλικό: Κείμενο από την «Τράπεζα Θεμάτων» για τις εξετάσεις στη Νεοελληνική Γλώσσα Α΄ Λυκείου (2013-2014) με τίτλο «Μετασχηματίζοντας δημιουργικά την αμφισβήτηση...».

Τρόπος εργασίας: Αφού χωριστείτε σε υποομάδες 2-3 ατόμων, να συνεννοηθείτε ποια θα είναι η υποομάδα Α και ποια η υποομάδα Β. Στη συνέχεια, σε επίπεδο υποομάδας να ορίσετε ρόλους ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας.

Χρόνος εργασίας: η διάρκεια της διδακτικής ώρας.

ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟΟΜΑΔΑΣ Β

Ονοματεπώνυμο μαθητών:

.....
.....

1. Αναζητήστε στο **2ο Σενάριο** της Έκφρασης-Έκθεσης Α΄ Λυκείου του **wiki** και συγκεκριμένα στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας** το θέμα της Τράπεζας Θεμάτων με αριθμό **6606**.
2. Κατεβάστε (download) το θέμα μέσω της επιλογής «Λήψη Αρχείου».
3. Το αρχείο αυτό θα πρέπει να ανοίξει με ένα πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων *.pdf. Εναλλακτικά να ανοίξετε ένα κενό αρχείο με το πρόγραμμα ανάγνωσης αρχείων word και να αντιγράψετε και να επικολλήσετε εκεί το κείμενο.
4. Αφού μελετήσετε ολόκληρο το κείμενο, να κρατήσετε σημειώσεις με τη βοήθεια των εργαλείων που προσφέρει το πρόγραμμα, εστιάζοντας στο **περιεχόμενο και τους στόχους του «επικοινωνιακού παιχνιδιού»** μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών.

5. Να αποθηκεύσετε το αρχείο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Σημειώσεις_Ομάδα_ΣΤβ"**

6. Στο κενό διάστημα που ακολουθεί σχολιάστε τη **συνάφεια του περιεχομένου του «επικοινωνιακού παιχνιδιού»** που προτείνει η συντάκτρια ως προς το **όποιο περιεχόμενο της αντίκρουσης του λόγου του εκπαιδευτικού από τους μαθητές** σε μία παράγραφο 60-80 λέξεων. Κριτήρια αξιολόγησης θα είναι η πληρότητα και η σαφήνεια ως προς την καταγραφή και τεκμηρίωση της θέσης σας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Αποθηκεύστε το παρόν έγγραφο στην επιφάνεια εργασίας με τίτλο **"Εργασία_Ομάδα_ΣΤβ"**. Μην παραλείπετε να αποθηκεύετε σε τακτά διαστήματα τη δουλειά σας.

8. Αφού ολοκληρώσετε, να αναρτήσετε τα **δύο αρχεία** (Σημειώσεις και Εργασία) που έχετε δημιουργήσει στον φάκελο του **2ου Φύλλου Εργασίας του wiki**.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η τεχνική του ενυδρείου εμπλέκει αποτελεσματικά τους μαθητές σε βιωματική μάθηση και μπορεί να εφαρμοστεί σε ποικίλα θέματα που αφορούν τη σχολική ύλη αλλά και τη σχολική ζωή.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Στα πλεονεκτήματα του σεναρίου περιλαμβάνεται η συντομία του και η συνεργατική διερεύνηση συγκεκριμένων κειμένων με άξονα αλληλοσυμπληρούμενα ερωτήματα, τα οποία θα αποτελέσουν την κοινή βάση για τη διεξαγωγή συζήτησης. Ο περιορισμένος αριθμός τους κρίνεται απαραίτητος, όπως επισημαίνεται και από τη συντάκτρια του σεναρίου, προκειμένου οι μαθητές να καταστούν σταδιακά επαρκείς και αποτελεσματικοί αναγνώστες. Στη συγκεκριμένη τάξη, βέβαια, όπου εφαρμόστηκε το παρόν σενάριο, το επίπεδο είναι αρκετά χαμηλό (βάσει των στατιστικών είχε τα πιο χαμηλά επίπεδα ανάμεσα στα επτά της Α΄ Λυκείου), με αποτέλεσμα να προκύψουν αρκετές περιπτώσεις ελλιπούς ή/και λανθασμένης υπογράμμισης καθώς και παρανόησης του ζητούμενου.

Ωστόσο, η τεχνική του ενυδρείου με τη βιωματικότητά της κατάφερε να προσελκύσει το ενδιαφέρον μιας τάξης γενικά αδιάφορης και έφερε στο προσκήνιο δεξιότητες που έμεναν αφανείς κατά την τυπική διδασκαλία.

Όσον αφορά τους νέους γραμματισμούς διαπιστώνεται για άλλη μια φορά η ουσιαστική άγνοια μιας γενιάς που θεωρείται ότι έχει μεγαλώσει με την τεχνολογία. Αυτό σε συνδυασμό την αδυναμία μου να προλάβω τα τεχνικά προβλήματα (λόγω απουσίας και μεσολάβησης των διακοπών του Πάσχα αλλά και της ταυτόχρονης διεξαγωγής σεναρίων σε δύο διαφορετικές τάξεις) καθώς και του φόρτου εργασίας των συναδέλφων της πληροφορικής κατέστησε δυσχερή τη διεκπεραίωση ενός απλού στη σύλληψη σεναρίου.

Στα μειονεκτήματα του σεναρίου θα ανέφερα τις πολλές μικρές ομάδες που σε περίπτωση προβλημάτων που προκύπτουν ταυτόχρονα δυσχεραίνει τον συμβουλευτικό ρόλο του εκπαιδευτικού, ειδικά όταν δεν υπάρχει τεχνικός υπεύθυνος μέσα στο εργαστήριο των Η/Υ.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Καραής, Θ. 2007. *Συμμετοχικές εκπαιδευτικές τεχνικές. Διδακτικές σημειώσεις.*

Πάτρα: Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:

https://eclass.upatras.gr/modules/document/file.php/PN1472/DVEP_PA.pdf.

[21.08.2014]

Παυλίδου, Μ. 2013. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: μια προσέγγιση με άξονα τον γραμματισμό και τον σχολικό λόγο.* Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Π. Σ. 2011. «Πρόγραμμα Σπουδών Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α΄ Λυκείου», *Εφημερίς της Κυβερνήσεως*, τεύχος δεύτερο, αρ. 1562, σ. 21052-21068. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:<http://ebooks.edu.gr/modules/document/document.php?course=DSGL>

[A1 & download=/4e5b3256a3vv/4e7715d1rtf1](http://ebooks.edu.gr/modules/document/document.php?course=DSGL) [21.08.2014]